

Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA
2018
8. volební období

109.

USNESENÍ
výboru pro evropské záležitosti
z 14. schůze
ze dne 20. června 2018

ke sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Sdělení o politice rozšíření EU pro rok 2018 /kód Rady 8076/18, KOM(2018) 450 v konečném znění/

Výbor pro evropské záležitosti Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR po vyslechnutí informace náměstka ministra zahraničních věcí Mgr. Jakuba Dürra, po vyslechnutí zpravodajské zprávy posl. Ondřeje Benešika a po rozpravě

s c h v a l u j e stanovisko, které je přílohou tohoto usnesení.

Jiří Kobza v. r.
ověřovatel

Ondřej Benešik v. r.
zpravodaj a předseda

Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Sdělení o politice rozšíření EU pro rok 2018

KOM(2018) 450 v konečném znění, kód Rady 8076/18

- **Právní základ:**
Dokument informační povahy.
- **Datum zaslání Poslanecké sněmovně prostřednictvím VEZ:**
19. 4. 2018
- **Datum projednání ve VEZ:**
9. 5. 2018 (1. kolo)
- **Procedura:**
Není projednáváno legislativním postupem, jedná se o dokument nelegislativní povahy, který nepodléhá schválení v Radě a Evropském parlamentu. Procedura je ukončena jeho přijetím a předložením těmto institucím.
- **Předběžné stanovisko vlády (dle § 109a odst. 1 jednacího řádu PS):**
Datované dnem 24. dubna 2018, doručené do výboru pro evropské záležitosti dne 17. května 2018 prostřednictvím systému ISAP.
- **Hodnocení z hlediska principu subsidiarity:**
Hodnocení z hlediska principu subsidiarity se neuplatní, jedná se o dokument informační povahy.
- **Odůvodnění a předmět:**
V souladu s principy politiky rozšíření EU předložila Evropská komise sdělení hodnotící pokrok při jejím provádění v jednotlivých státech, jichž se dotýká. Komise považuje předložené sdělení včetně předneseného hodnocení pokroku jednotlivých států za prostředek jejich pozitivní motivace a vytýčení dalšího směru reformní činnosti.

Předložené sdělení vychází svou strukturou a obsahem ze střednědobé strategie EU pro oblast rozšíření představené v roce 2015.¹ V tomto sdělení stanovila Komise přístup „základní zásady na prvním místě“. Tento přístup je zaměřen na zásadní náležitosti právního státu, základních (lidských) práv, posílení demokratických institucí, reformy veřejné správy, hospodářský rozvoj a konkurenceschopnost. Dle Komise se politické, hospodářské a institucionální základní zásady vzájemně posilují a jsou nedělitelné. Základní zásady stanovené ve strategii rozšiřování EU odrážejí tzv. kodaňská a madridská kritéria pro přistoupení země do EU.

¹ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů - Strategie rozšíření EU COM(2015) 611 final. 10. 11. 2015. Dostupné z: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?qid=1528963190169&uri=CELEX:52015DC0611\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?qid=1528963190169&uri=CELEX:52015DC0611(01)).

- **Obsah a dopad:**

Předložené sdělení popisuje vývoj v jednotlivých státech v základních zásadách.

Oblast **právního státu** zahrnuje několik podkategorií. EU podporuje reformy soudního systému směrem k efektivnímu, transparentnímu, nezávislému a předvídatelnému hledání spravedlnosti v jednotlivých státech. EU v této souvislosti vyzývá k ambiciózní soudní reformě provést. Komise zmiňuje především soudní reformu v Albánii a snižování soudní nezávislosti v Turecku. Druhou oblastí je boj proti korupci. Ten sestává z transparentního vynakládání veřejných prostředků a vytvoření institucí potírajících případné korupční chování. Západní Balkán a Turecko jsou oblastmi značné činnosti organizovaného zločinu. EU zdůrazňuje spolupráci s unijními agenturami (Europol a Eurojust) a spolupráci ve všech oblastech potírání organizovaného zločinu (obchod se zbraněmi, lidmi a drogami, praní špinavých peněz). EU tuto oblast zdůrazňuje i s ohledem na to, že členské státy jsou často cílovými destinacemi zločinné činnosti (například obchodu s drogami). EU posiluje svou činnost operativní spolupráce v oblasti protiteroristických opatření, opatření proti násilnému extrémismu a radikalizaci. EU v této souvislosti zdůrazňuje nadnárodní regionální spolupráci, k čemuž jsou použity veškeré dostupné prostředky v oblasti JHA i FAC (projekty na budování vnitřních bezpečnostních kapacit, mise SBOP).

Základní (lidská) práva jsou v regionu sice právně zakotvena, jejich dodržování je však ve všech státech značnou slabinou. Turecko je explicitně zmíněno jako země, v níž došlo ke zhoršení základních práv (především s ohledem na svobodu projevu a svobodu sdělovacích prostředků). Svoboda projevu a zlepšení svobody sdělovacích prostředků by měly být v centru pozornosti činnosti dotčených vlád. Dále musí státy zlepšit situaci v oblasti práv dětí a menšin, práv osob se zdravotním postižením, rovnosti žen a mužů a podmínek ve věznicích.

Fungování demokratických institucí představuje i nadále problém některých zemí regionu. Vnitropolitická situace v jednotlivých zemích negativně ovlivňuje fungování základních demokratických institucí. Především politická opozice se v minulém období snažila blokovat práci parlamentů (například Albánie, Černá Hora). V zemích západního Balkánu jsou často využívány *ad hoc* legislativní nástroje, které podřívají předvídatelnost právního státu. Fungování demokratických institucí je pozitivně ovlivněno kvalitním fungováním veřejné správy. EU proto i tuto oblast zdůrazňuje a nabádá ke strategickému plánování reform veřejné správy a její profesionalizaci. Cílem je efektivní veřejná správa využívající moderní technologie.

Migrace je regionálně prioritní téma, které souvisí s geografickou pozicí na trase balkánské migrační cesty. I přes dlouhodobě klesající trend využívání této migrační cesty EU klade důraz na právní rámec migrace, azylu a uprchlictví.

Růst **hospodářského potenciálu** regionu je i nadále brzděn strukturálními nedostatky. Stále přetrvávají jevy jako nezaměstnanost, nezaměstnanost mladých, vysoká míra neformální ekonomiky, nízké regionální propojení a další. Fungování demokratických institucí a právního státu negativně ovlivňuje investorské a podnikatelské prostředí. EU se dále podílí na stanovení infrastrukturních projektů, jejich realizaci i financování. EU zdůrazňuje politický tlak na jednotlivé vlády a jejich odpovědnost jako předpoklad provedení hospodářských reform.

Regionální spolupráce a dobré sousedské vztahy jsou klíčovým předpokladem pro další směřování k EU. V minulém období došlo k několika dílčím úspěchům (jednání Makedonie-Bulharsko, Černá Hora-Kosovo). EU se k těmto snahám snaží přispívat ať už zprostředkováním vztahů nebo případně praktickými kroky (například navýšením finančních prostředků pro studentské výměnné pobyty).

Další část předloženého sdělení se věnuje doporučením jednotlivým zemím. Obecně Komise kritizuje zhoršování situace ve všech aspektech v Turecku. Vztah EU k zemím západního Balkánu je pozitivně ovlivněn sdělením *Přesvědčivá perspektiva rozšíření pro země západního Balkánu a větší angažovanost Unie v tomto regionu* z února letošního roku a na něj navázanou činností (summit EU a zemí západního Balkánu a deklaráce z něj).

Poznámka PI: Vývoji v jednotlivých zemích západního Balkánu a Turecka a dvoustranným jednáním s EU se věnují pravidelně měsíční Přehledy Parlamentního institutu společné zahraniční a bezpečnostní politiky EU.

- **Stanovisko vlády ČR:**

Vláda ČR považuje problematiku za národní prioritu. ČR ve své zahraniční a evropské politice klade důraz na rozšiřování EU a západnímu Balkánu věnuje patřičnou pozornost. Rovněž vláda zdůrazňuje, že rozšiřování představuje jednu z nejúspěšnějších politik EU, která navíc má značný stabilizační efekt na region.

Vláda sdílí postoj Evropské komise k plnění principů právního států a základních práv, posílení demokratických institucí včetně reformy veřejné správy, jakož i k ekonomickému rozvoji a posílení konkurenceschopnosti. Reformy a pokrok v jednotlivých státech musejí být ověřitelné.

- **Předpokládaný harmonogram projednávání v orgánech EU:**

V Evropském parlamentu se tématu bude věnovat zahraniční výbor (AFET). Momentálně se sdělení nachází ve fázi projednávání ve výboru.

- **Závěr:**

Výbor pro evropské záležitosti

1. **bere na vědomí** předložené sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Sdělení o politice rozšíření EU pro rok 2018 KOM(2018) 450 v konečném znění, kód Rady 8076/18;
2. **podporuje** rámcovou pozici vlády ČR ze dne 24. dubna 2018 ke sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Sdělení o politice rozšíření EU pro rok 2018 KOM(2018) 450 v konečném znění, kód Rady 8076/18;
3. **bere na vědomí** usnesení zahraničního výboru Poslanecké sněmovny č. 28 ze dne 26. dubna 2018 s ohledem na priority české zahraniční a evropské politiky;
4. **zdůrazňuje**, že politika rozšiřování EU musí být založena na plnění předem stanovených podmínek oběma stranami;
5. **upozorňuje** na rozdílné tempo plnění standardů EU kandidátských a potenciálně kandidátských států a jejich vývoj;
6. **je toho názoru**, že Turecko představuje pro EU strategického, politického, ekonomického a bezpečnostního partnera v širším regionu a tento status i s ohledem na přibližování k právním standardům EU **podporuje**, avšak s ohledem současné geopolitické a vnitropolitické dění **upozorňuje** na aktuální nemožnost politické

integrace země do EU a v této souvislosti **zdůrazňuje** udržení standardů právního státu;

7. **je si vědom** nevyřešeného statusu Kosova, který vytváří regionální i vnitroujní napětí, avšak **vyzývá** k pokračování srbsko-kosovského dialogu o normalizaci vztahů a podporuje rozvoj dobrých sousedských vztahů;
8. **pověřuje** předsedu výboru pro evropské záležitosti, aby v rámci politického dialogu postoupil toto usnesení předsedovi Evropské komise.

Jiří Kobza v. r.
ověřovatel

Ondřej Benešík v. r.
zpravodaj a předseda